

کارآفرینی (Entrepreneurship) در دانشگاهها

معاونت پژوهش و فناوری
مدیریت توسعه فناوری سلامت

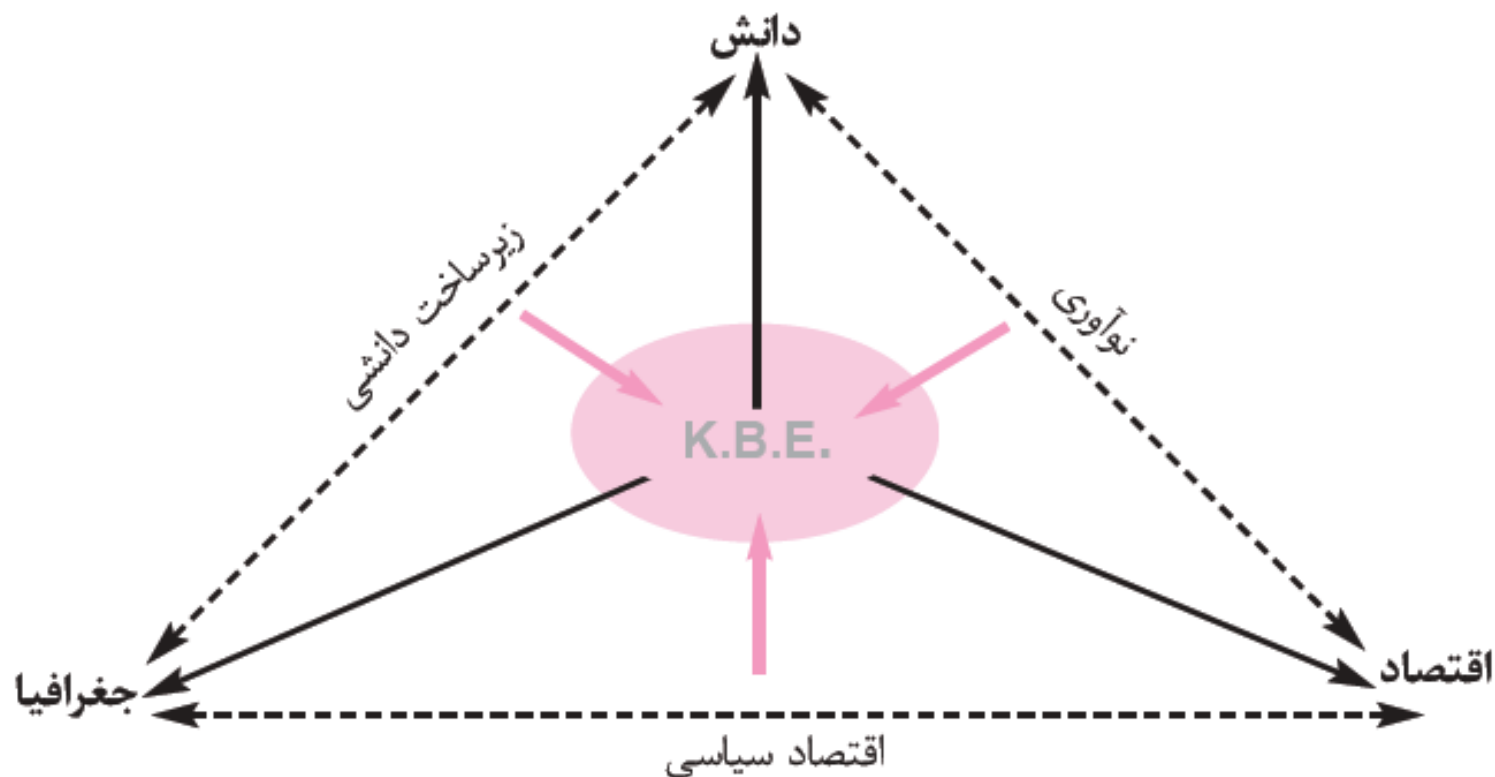
سال "اقتصاد و فرهنگ با عزم ملی و مدیریت جهادی"

- مبانی برنامه ریزی شده جهت توسعه اقتصادی کشور
- نظام ملی نوآوری
- توسعه مبتنی بر دانایی
- دانشگاه کارآفرین

نظام ملی نوآوری

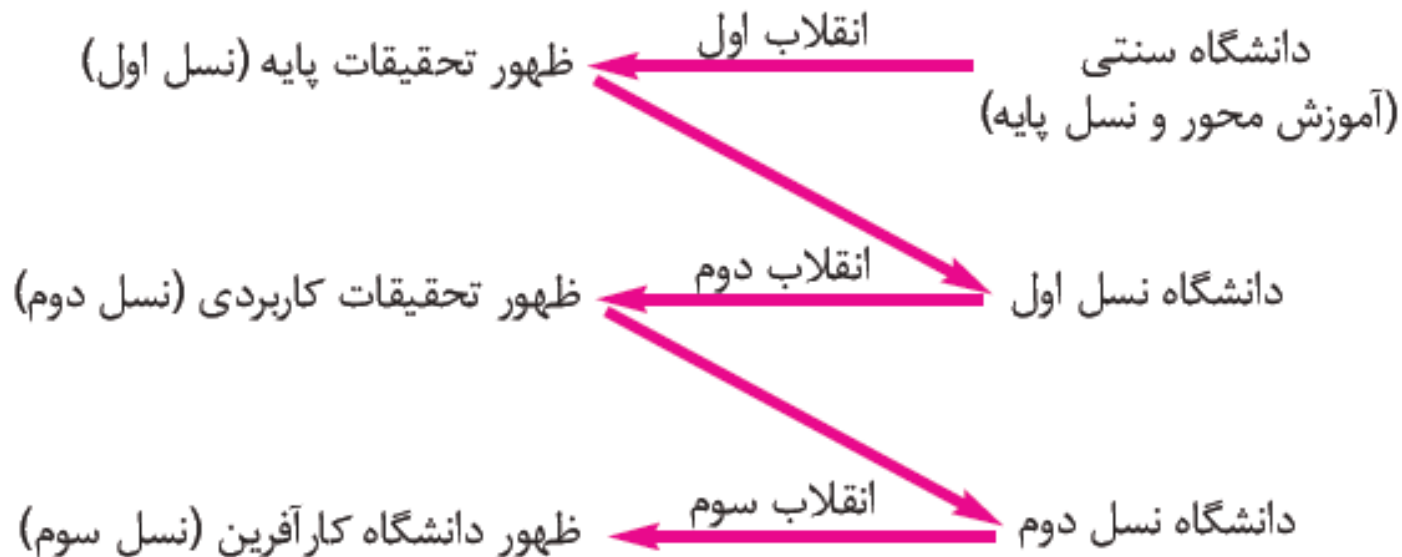
■ نظام ارتباطات صنعت، دولت، دانشگاه، انجمن های حرفه ای، مراکز تحقیقاتی مستقل و شرکت های خدمات تخصصی در یک اقتصاد دانش بنیان است

اقتصاد مبتنی بر دانایی (دانش بنیان)

شکل ۲. تصویری از اقتصاد مبتنی بر دانایی

دانشگاه کارآفرین

شکل ۱. دانشگاه نسل سوم

دانشگاه صرفاً مکانی یادگیری یک سری آموزه های صرف نیست یا مکانی که پروژه های تحقیقاتی در راستای اهداف صنایع صورت می گیرد، بلکه باید علاوه بر اهداف فوق افراد خلاق را تربیت کنند که فرصت ها را شناسایی نموده و کار و کسب ایجاد کنند **دانشگاه کار آفرین در مورد نیازهای جامعه پاسخگو تر از دانشگاه سنتی است**

دانشگاه ها در انقلاب اول

- **اواخر قرن 19** در کشور آلمان دانشگاه ها علاوه بر فعالیت آموزشی، در فعالیتهای تحقیقاتی نیز فعال شدند دانشگاه ها علاوه بر ماموریت توزیع دانش، ماموریت تولید دانش را نیز به عهده گرفتند
- دولت مسئول تامین مالی دانشگاه شد دانشگاه از استقلال کامل برخوردار است
- اعضای هیات علمی برای انتخاب نوع و موضوع تحقیق، آزاد هستند
- یکپارچگی تحقیق و تدریس الگوی مسلط در این دوران است
- **ماموریت دانشگاه ها در انقلاب اول**
 - تولید دانش
 - توزیع دانش آموزش دانشجویان، انتشارات کتاب، مقاله

دانشگاه ها در انقلاب دوم

- **در نیمه دوم قرن بیستم** حضور **نوآوری های مبتنی بر علم در جنگ جهانی دوم**، اتفاق افتاد
 - دانشگاه ها عهده دار ماموریت نوآوری تکنولوژیک
 - تحقیق فردی به تحقیق گروهی تبدیل شد
 - دانشگاه ها عهده دار ماموریت نوآوری تکنولوژیک
 - ادغام گروه تحقیقات علمی با شرکت های صنعتی
 - ایجاد روابط بین دانشگاهیان و کارخانه داران (شامل مشاوره، قرارداد تحقیقاتی، تاسیس مراکز تحقیقاتی و تشکیل شرکت است)
- **ماموریت دانشگاه ها در انقلاب دوم**
 - توسعه اجتماعی و اقتصادی

دلایل انقلاب سوم و گرایش دانشگاه ها به کارآفرینی دانشگاهی

فشارهای محیطی بر دانشگاه ها

- کاهش بودجه های پژوهشی دولتی
- کاهش حمایت های مالی دولتی
- تغییر انتظارات از نقش دانشگاه در ارتباط با تعامل بیشتر با محیط

مشکلات آموزش عالی

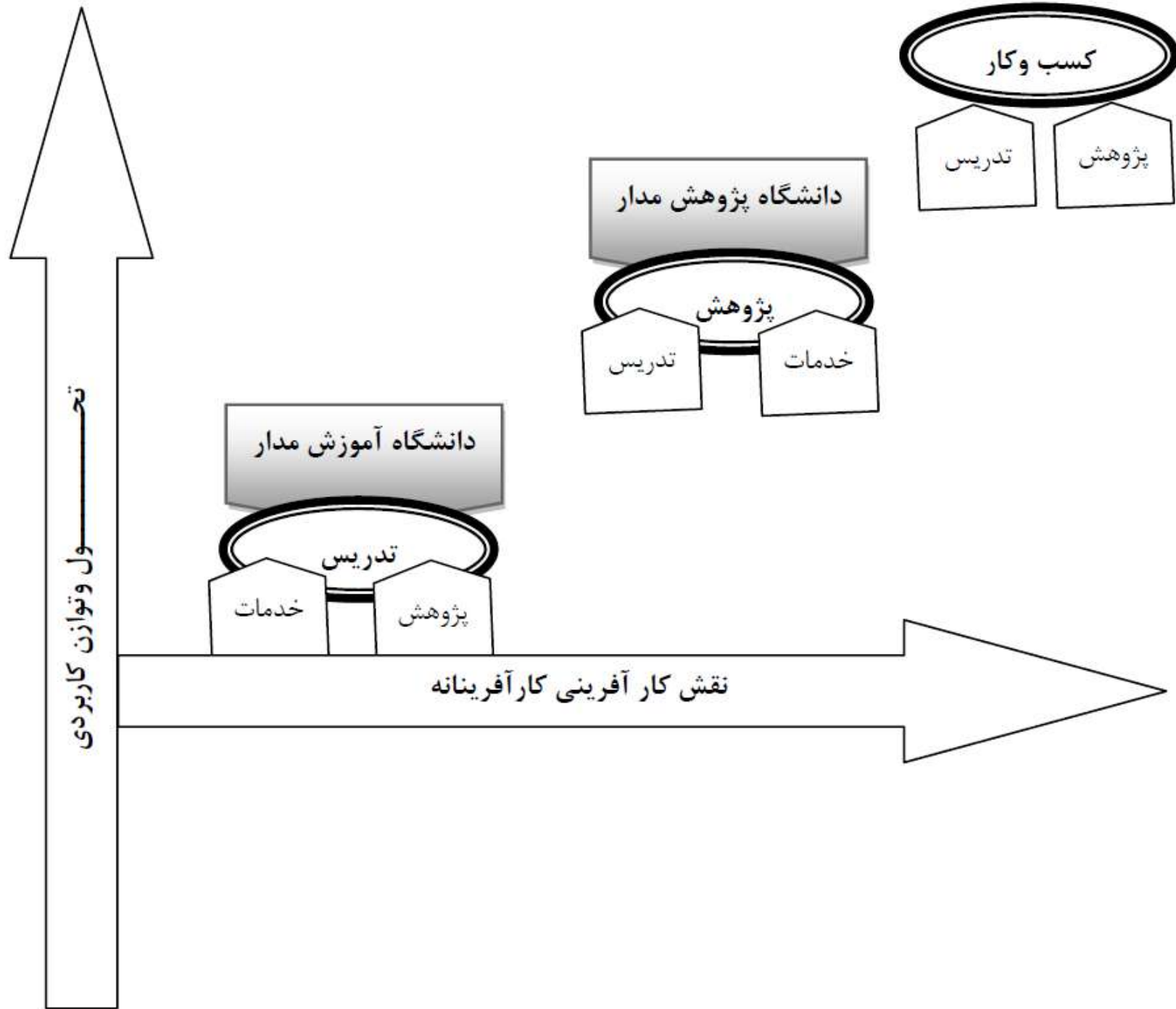
- عدم هماهنگی با نیاز های جامعه

- عدم وجود صنعت لازم برای بکار گیری دانش آموختگان، با وجود لزوم آن در راستای توسعه اقتصادی و اجتماعی

- عدم جامعیت در راستای ایجاد کسب و کار

وظیفه کارآفرینی دانشگاه ها

- انتقال تجاری دانش و فن آوری نشأت گرفته از دانشگاه ها به وسیله نوآوری
- کاهش شکاف بین دانش و نوآوری
- افزایش پتانسیل نوآوری به وسیله تولید دانش

دلایل نیاز به ارائه درس کارآفرینی

- نرخ متوسط بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهی ۱۴٪ است. برای خانمهای بیشتر از ۲۲٪ است.
- وابستگی شدید فارغ التحصیلان به فرصت های محدود شغلی دولتی
- عدم توانایی های فردی و مهارت های لازم برای راه اندازی و کسب
- ایجاد توان شناسایی تحولات در نیازهای جامعه
- توانایی در برنامه ریزی آموزش های تکمیلی برای شایسته شدن طبق نیازهای جامعه
- بسترسازی مناسب برای رشد علمی و اقتصادی

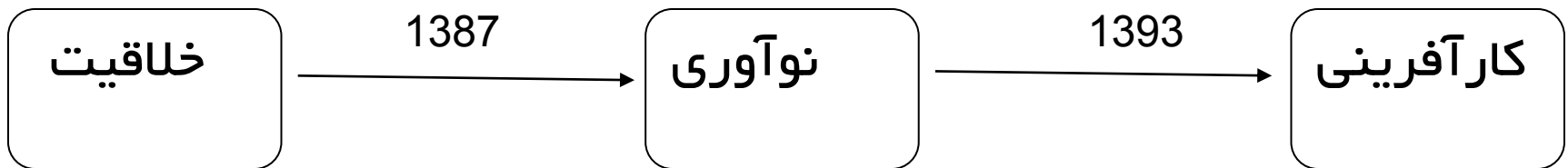
آماده سازی در مورد کارآفرینی نبایستی بعد از فارغ التحصیلی بلکه این امر بایستی در حین تحصیل انجام شود و لازم است. باشد توسعه روح کارآفرینی در دانشگاهها پرورش داده شود.

ویژگی های دانشگاه کارآفرین از دید صاحب نظران

- آموزش کارآفرینی
- ارتباط با صنعت و تربیت افراد بر اساس نیازهای صنعت
- ایجاد ارتباط بین اساتید و مجریان صنعت
- ایجاد مراکز رشد و پارک های علمی و فن آوری برای حمایت از دانشجویان و اساتید در راه اندازی کسب و کار
- ایجاد Spin-off از فن آوری و دانش ایجاد شده در دانشگاه ها
- استقلال مالی
- پرورش رفتارهای کارآفرینانه (تشخیص فرصت – نوآوری – ریسک پذیری)
- نوآوری
- نگاه به دانشجویان به عنوان مشتری
- خلق ارزش های جدید از دارایی های فکری ایجاد شده در دانشگاه ها
- کالا سازی (اعطای حق اختراع، اعطای حق امتیاز، ایجاد شرکت)
- تجاری سازی (ارائه خدمات مشاوره ای – انجام فعالیت های توسعه ای)

کارآفرینی

- کارآفرینی فرآیندی است که در آن فرد کارآفرین با ایده های خلاق و جدید و با استفاده مناسب از منابع ، دست به شکار فرصتها زده و با پذیرفتن ریسکهای موجود ، کسب و کاری نو و با ارزش ایجاد می کند.

باید فرد اجازه داد **تصورش** را آزاد کند و به جهات مختلف گردش کند سپس تصورش به يك **ایده** تبدیل می شود
بعد ایده آن تبدیل به يك ایده عملی ، مفید و مناسب شده (**خلاقیت**)
تبدیل ایده های عملی به کالا (**نوآوری**)

فرہنگ اقتصاد
باعزم ملے و مدیریت جہادی
سال ۱۳۹۳

شرکت های دانش بنیان

دکتر مجتبی سنکیان: مدیر فناوری دانشگاه علوم پزشکی مشهد

تعریف شرکت دانش بنیان

- شرکتها و مؤسسات دانش بنیان که در زمینه «گسترش و کاربرد اختراع و نوآوری» و «تجاری سازی نتایج تحقیق و توسعه شامل (طراحی و تولید کالا و خدمات) در حوزه فناوریهای برتر و با ارزش افزوده بالا» فعالیت می نمایند، شرکت یا مؤسسه دانش بنیان محسوب می شوند.

مواردی که شرکت دانش بنیان محسوب نمی گردند

- فعالیتهایی نظیر برگزاری و شرکت در همایشهای علمی، خدمات کتابداری، آموزش و کارآموزی، فعالیتهای عادی و روزمره نرم افزاری و سایر فعالیتهایی که هدف آنها طراحی محصولات یا خدمات یا بهبود کیفیت آنها نیست، از فعالیتهای دانش بنیان به شمار نمی روند.
- نمایندگی شرکت های خارجی و شرکت های واردکننده محصولات دانش بنیان که به امر تجارت می پردازند، از شمول این آیین نامه خارج هستند.

قانون حمایت از شرکتها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوریها و اختراعات

- **قانون حمایت** از شرکتها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوریها و اختراعات که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ 5/8/1389 مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ 19/8/1389 به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره 57953/258 مورخ **30/8/1389** مجلس شورای اسلامی واصل گردیده است.
- هیئت وزیران در جلسه مورخ ۲۱/۸/۱۳۹۱ بنا به پیشنهاد وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و به استناد ماده (۱۳) قانون حمایت از شرکتها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوریها و اختراعات - مصوب ۱۳۸۹ - **آیین نامه اجرایی قانون** یاد شده را مصوب نمود

محاسن ایجاد شرکت دانش بنیان

- معافیت مالیاتی
- معافیت گمرکی
- فعالیت تولیدی در محدوده شهری
- تسهیلات مالی
- ارائه اعتبار به بانک ها

اعطای کمک

- شرکتها و مؤسسات دانش بنیان دارای بیش از پنجاه نفر نیروی انسانی متخصص و با سابقه فعالیت بیش از پنج سال، می توانند در صورت تشکیل کنسرسیوم، جهت فعالیتهای موضوع این آیین نامه با مشارکت دانشگاه ها و شرکتهای داخلی و خارجی مشروط به تعلق اکثریت سهام آن به شرکتها و مؤسسات دانش بنیان داخلی، تا بیست درصد از هزینه فعالیت های تحقیق و توسعه خود را در ازای رایحه اسناد اثبات کننده، کمک دریافت کنند.
- در صورتی که شرکتها و مؤسسات دانش بنیان جهت انجام فعالیتهای تحقیق و توسعه و تجاری سازی از نظام بانکی تسهیلات اخذ نمایند، صندوق می تواند بخشی از سود تسهیلات یاد شده را در قالب قرارداد با بانک عامل اعطا نماید.

تسهيلات

- ماده ۷- شرکتها و مؤسسات دانش بنیان جهت فعاليتهاي ثبت اختراع، کسب فناوری (دریافت حق امتیاز) و نمونه سازی می توانند از تسهیلات قرض الحسنه صندوق پس از بررسی طرح تجاری توسط عامل صندوق با دوره بازپرداخت حداکثر سه ساله استفاده نمایند.
- ماده ۸- شرکتهاي ارایه کننده خدمات پشتیبانی تخصصی تجاری سازی نیز می توانند برای انجام خدمات یاد شده، از تسهیلات قرض الحسنه صندوق استفاده کنند.
- ماده ۹- شرکتها و مؤسسات دانش بنیان جهت فعاليتهاي تا قبل از تولید صنعتی از قبیل هزینه اولیه تجهیز کارگاه و آماده سازی خط تولید، طراحی صنعتی، انجام آزمون و رفع اشکال، تولید آزمایشی و بازاریابی می توانند از محل منابع صندوق از طریق عامل صندوق از تسهیلات میان مدت (حداکثر پنج ساله) با نرخ ترجیحی (تا سقف پنج درصد پایین تر از نرخ مصوب شورای پول و اعتبار در هر سال) استفاده نمایند. تشخیص نوع تضمین موردنیاز، بر عهده عامل صندوق خواهد بود.

تسهیلات

- ماده ۱۰- صندوق موظف است به منظور تولید صنعتی با مشارکت حداکثر پنجاه درصدی با بانکها، مؤسسات مالی و اعتباری یا صندوقهای مالی مرتبط و گشایش خطوط اعتباری مشترک نزد بانکها و مؤسسات یاد شده امکان دریافت تسهیلات بلندمدت (حداکثر هفت ساله) با نرخ ترجیحی (تا سقف پنج درصد پایین تر از نرخ مصوب شورای پول و اعتبار در هر سال) را برای تأمین قسمتی از هزینه های تهیه مکان و خرید و نصب ماشین آلات و تجهیزات مورد نیاز شرکتها و مؤسسات دانش بنیان، فراهم نماید.
- ماده ۱۱- جهت تأمین سرمایه در گردش شرکتها و مؤسسات دانش بنیان، صندوق مجاز است با مشارکت حداکثر سی درصدی با بانکها و سایر مؤسسات و صندوق های مالی و از طریق این مؤسسات اقدام به ارائه تسهیلات کوتاه مدت (حداکثر یک ساله) با نرخ ترجیحی نماید.
- ماده ۱۲- به منظور حمایت از توسعه بازار محصولات و خدمات دانش بنیان، صندوق مجاز است نسبت به اعطای تسهیلات برای فروش اقساطی، لیزینگ و سایر موارد با نرخ ترجیحی به شرکتها و مؤسسات دانش بنیان از طریق عامل صندوق اقدام نماید.

منابع حمایت مالی

- تبصره 2- سرمایه اولیه صندوق نوآوری و شکوفایی به میزان سی هزار میلیارد (30.000.000.000.000) ریال به تدریج حداکثر ظرف سه سال از محل صندوق توسعه ملی یا حساب ذخیره ارزی تأمین می‌گردد.
- تبصره 3- اساسنامه این صندوق شامل ارکان، وظایف، اختیارات، نحوه فعالیت، مدیریت و نظارت بر صندوق در چهارچوب این قانون توسط شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ضمانت نامه و بیمه

■ ماده ۱۴- به منظور پوشش کسر وثیقه تسهیلات دریافتی شرکتها و مؤسسات دانش بنیان از بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری، صندوق نسبت به ارائه خدمات ضمانت نامه اعتباری (تا سقف هفتاد درصد وثایق) اقدام می نماید.

■ ماده ۱۷- به منظور کاهش خطرپذیری محصولات و خدمات شرکتها و مؤسسات دانش بنیان، بیمه مرکزی ایران مکلف است پوشش بیمه ای مناسب را در مراحل طراحی، تولید، عرضه و بکارگیری این نوع محصولات و خدمات طراحی و ایجاد نماید.

معافیت های مالیاتی و گمرکی

■ ماده ۲۰- درآمدهای مشمول مالیات شرکتها و مؤسسات دانش بنیان ناشی از قراردادهای و فعالیتهای تحقیق و توسعه، تجاری سازی و تولید محصولات و خدمات دانش بنیان به مدت پانزده سال از مالیات موضوع ماده (۱۰۵) قانون مالیاتهای مستقیم معاف هستند.

■ ماده ۲۱- شرکتها و مؤسسات دانش بنیان از پرداخت هزینه های عوارض و حقوق گمرکی و سود بازرگانی و عوارض صادراتی معاف هستند.

سایر حمایت ها

- ماده ۲۳- پارکهای علم و فناوری، مراکز رشد، مناطق ویژه علم و فناوری و مناطق ویژه اقتصادی موظفند نسبت به اولویت دهی در استقرار شرکتها و مؤسسات دانش بنیان اقدام نمایند.
- ماده ۲۵- شرکتها و مؤسسات دانش بنیان در مناقصات قراردادهای پژوهشی، فناوری و تجاری سازی و عرضه کالاهای دانش بنیان ساخت داخل دستگاههای اجرایی حائز اولویت می باشند.
- ماده ۲۶- دستگاه های اجرایی می توانند حداقل یک درصد مبلغ خرید کالا یا خدمات با مبدأ خارجی را در راستای تحقیق و توسعه، طراحی، تجاری سازی و ساخت داخل کالا یا خدمات مذکور از طریق شرکتها و مؤسسات دانش بنیان هزینه نمایند
- ماده ۲۹- شرکتها و مؤسسات دانش بنیان مجازند مرکز فعالیت خود را در محدوده شهر تهران و دیگر شهرها با رعایت مقررات زیست محیطی مستقر نمایند.

ایجاد شرکت دانش بنیان از سوی اساتید دانشگاه

طرح ایده یا انجام آزمایشات یا تولید آزمایشگاهی

ارائه درخواست به مدیریت فناوری دانشگاه جهت
اخذ موافقت اولیه

ثبت شرکت در اداره ثبت شرکت ها

درخواست تایید صلاحیت شرکت دانش بنیان از سوی
معاونت فناوری ریاست جمهوری در سایت
www.daneshbonyan.ir

کار گروه ارزیابی و تشخیص صلاحیت شرکت ها و موسسات دانش بنیان و نظارت بر اجرا

خواصه آیین نامه تشخیص صلاحیت شرکت ها و موسسات دانش بنیان

اسفندماه ۱۳۹۱

چند نکته در مورد ایجاد شرکت دانش بنیان

- هدف نهایی یک شرکت دانش بنیان رسیدن به منفعت مالی و تجاری سازی پژوهش است، نه پژوهش
- در صورتی که کالا یا خدمت مورد نظر متقاضی محدودی دارد چند کالا دیگر را نیز جهت سود ده شدن شرکت در نظر بگیرد
- حتما سطوح تکنولوژی کالاهای شما متفاوت باشد تا تحقیقات یا پروژه های زود بازده بتواند هزینه پروژههای دیر بازده اما پر منفعت آتی را تامین کند
- فروش کالا از ارکان این تجارت است و مشورت و یاری شبکه های توزیع تضمین کننده توسعه شرکت خواهد بود.
- حتما کالا خود را فراتر از شهر و منطقه خود توزیع کند.
- دریافت تاییدیه ها اگرچه امری وقت گیر و پردردسر است اما دریچه های بیشماری را برای شما باز می کند
- حسابداری شرکت تولید و تنظیم اسناد مالی باید به شکل حرفه صورت گیرد

حمایت از پایان نامه فناوری در جهت تولید نمونه

- تهیه پروپوزال تولیدی
- داوری توسط مدیریت توسعه فناوری
- تصویب توسط شورای فناوری
- 50 درصد از هزینه از گرنت عضو هیئت علمی کسر خواهد شد
- بازپرداخت یک چهارم مبلغ مورد حمایت پس از دو سال ونیم و موافقت با اعطای 4% از فروش محصول به مدت سه سال
- بازپرداخت یک دوم مبلغ مورد حمایت پس از دو سال ونیم و موافقت با اعطای 2% از فروش محصول به مدت سه سال
- پرداخت بعد از دو سال و نیم بصورت یکجا یا در قالب سه چک 6 ماهه بازپرداخت کل مبلغ مورد حمایت بدون رویالیتی حداکثر 50 میلیون

پیوستن به مراکز رشد

- مراکز رشد طرحهایی مبتنی بر نوآوری هستند که از کادر مدیریتی کوچکی تشکیل شده و دارای مکان فیزیکی و تسهیلات مشترک هستند.
- فراهم نمودن فضای کارگاهی و آزمایشگاهی
- فراهم نمودن فضای اداری
- تسهیل دریافت مجوزهای لازم جهت تولید نیمه صنعتی

مراکز رشد دانشگاه

■ مرکز رشد فناوری فرآورده های دارویی

■ مرکز رشد فناوری سلامت (فناوری اطلاعات و تجهیزات پزشکی)

■ مرکز رشد فرآورده های تحقیقاتی و تشخیصی

(مالکیت فکری و معنوی)

- **تعریف قوانین لازم در خصوص مالکیت فکری تحقیقات و دستاوردهای اعضا علوم پزشکی مشهد**
- **تعامل با شرکت های خارج دانشگاهی جهت انجام امور ثبت اختراعات داخلی و خارجی**
- **ایجاد سازوکار مناسب آنلاین جهت تعامل با دانشگاهیان جهت انجام امور ثبت اختراعات**
- **دریافت تاییدیه های لازم برای اختراعات از وزارت بهداشت یا سازمان های وابسته**
- **اطلاع رسانی و ارائه مشورت های لازم به اعضا علوم پزشکی مشهد**

دستاوردهای مدیریت فناوری (توسعه فیزیکی)

- **طراحی و اجرا کلین روم تولید فرآورده های بیولوژیک (مرکز رشد فناوری سلامت)**
- **طراحی و شروع اجرا کارگاه تولید فرآورده های دارویی (مرکز رشد فرآورده های دارویی)**

ارائه تسهیلات مالی از سوی مراکز دانشگاهی و غیر دانشگاهی

- تسهیلاتی که معاونت پژوهشی دانشگاه جهت اعضاء هیات علمی متقاضی برای فعالیت و توسعه شرکت دانش بنیان با استفاده از صندوق غیردولتی پژوهش و فناوری سلامت ثامن تامين می کند با احتساب سود ۱۲٪ و با اخذ ضمانت های زیر بدین شرح است :
- برای متقاضیات هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی مشهد (با سهم بیش از ۵۱٪)، ضمانت پرداخت وام برای مبالغ تا ۲ میلیارد ریال و بیش از ۲ میلیارد ریال به قرار ذیل است:
- I. تا ۵۰۰ میلیون ریال (۵۰ میلیون تومان) اخذ تعهد مالی از متقاضی وام کافی است .
- II. تا ۱ میلیارد ریال (۱۰۰ میلیون تومان) ضامن ها شامل متقاضی هیات علمی و یک نفر ضامن هیات علمی دانشگاه
- III. تا ۲ میلیارد ریال (دویست میلیون تومان) ضامن ها شامل متقاضی و دو نفر ضامن هیات علمی دانشگاه
- IV. وام های با مبالغ بیش از ۲ میلیارد ریال (دویست میلیون تومان)، وثیقه ملکی به عنوان ضمانت طبق ضوابط صندوق ثامن تعیین می شود.
- مدت تنفس حداکثر دو سال و مدت بازپرداخت حداکثر ۵ سال با نظر شورای فناوری دانشگاه تعیین می شود.

با تشکر
از توجه شما

